

NAPSUGÁR

GYERMEKIRODALMI LAP • LX. ÉVFOLYAM • 671. SZÁM

5.

2016. MÁJUS

Történet a hitről

Egy várandós anya két gyermeket hord a méhében. Az egyik egy kis „hívő”, a másik egy kis „kétkedő”.

A kétkedő azt kérdezi:

– Te hiszel a születés utáni életben?

– Hát persze – mondja a kis hívő. Az itteni időnk arra való, hogy felkészüljünk a születés utáni életre, hogy elég erősekké váljunk arra, ami ott kint vár bennünket.

– Butaság! – mondja a kétkedő. – Azt sem tudhatod, hogy egyáltalán van-e ott kint élet, hát még azt, hogy milyen lehet!

– Még nem tudom – mondja a kis hívő –, de elképzelem. Biztosan sokkal világosabb, mint itt bent! Talán ott majd a szánkkal eszünk, és a lábunkkal járunk!

– Lehetetlen! – mondja a kétkedő. – Micsoda képtelen ötlet! Miért ennénk a szánkkal, amikor itt van a köldökzsinór, azon keresztül minden táplálékot megkapunk. És hová mennénk gyenge és görbe lábunkon, hiszen ez a zsinór már így is túl rövid!

– Számunkra most még elképzelhetetlen, hogy másképp is működhet mindez. De ott majd minden érthetővé és világossá válik. És szebbé is, úgy gondolom – mondja a kis hívő.

– Ez csak képzelődés! – véli a másik. – Mivel bizonyítod? Még soha senki nem tért vissza onnan kintről. Születés után vége az egésznek!

– Nem tudom bizonyítani, de érzem, hogy nemcsak ennyi a világ. Születés után nem befejeződik, hanem épp elkezdődik valami – mondja a kis hívő. – Legfontosabb, hogy találkozni fogunk az édesanyánkkal, és ő nagyon vigyáz majd ránk!

– Anya?! Te hiszel az anyában?! Hol van? – kérdezi a kis kétkedő.

– Itt van körülöttünk. Mi benne vagyunk, nélküle nem létezhetnénk! – válaszolja a kis hívő.

Mire a kétkedő:

– Soha nem láttam még semmilyen anyát! Nincs is ilyen!

A kis hívő elgondolkozik egy pillanatra.

– Néha, amikor nagyon csendben vagyunk, hallhatod, ahogy énekel, vagy érezheted, amikor megsimogatja világunkat – mondja. Aztán halkán hozzáteszi: – Én hiszem, hogy az igazi életünk a születés után kezdődik!

Ez a kis mese
az anyai szeretetről,
a születés csodájáról és a hitről szól.
Furcsa, „bezárt” nézőpontból szemlélve a világot
segít megérteni, elképzelni, hogy nemcsak az
a valóság létezik, amit szemünkkel látunk, kezünkkel
megfogunk. Ha elcsendesedsz, meghallod ennek
a másik világnak az üzenetét,
akár a magzat anyja
szívdobbanását, énekét.

KISS LEHEL

Szárnyatlan angyal

Szárnyatlan angyal, ezüst hajú,
Körötte édes konyhaszag árad.
Dalától foszlik az éj, a ború,
S ringani kezd a lenge virághad.

Szárnyatlan angyal, arany kezű,
Elébem titkos kincseket rak.
Nála a gyémánt: tésztabetű,
Kifli a Hold és lepény a Nap.

Szárnyatlan angyal, csengő szavú,
Mesélni mellém ha le-leül,
Én mindig félek: hogyha elalszom,
Kinő a szárnya, és elrepül.

DÖME ZSUZSA

Őrangyal

Tanúsítja kora hajnal:
óv bennünket éjjel, nappal.
A hátizsák sok rekesze,
öcsém szakadozott meze

szorgos kezét úgy megszokta,
mint a cérna, tű vagy kocka,
melyet folyton helyére tesz
(mert mindig mindent észrevesz).

Időnként ór. Máskor angyal.
Az is lehet, hogy őrangyal
a mi drága édesanyánk,
azért vigyáz mindig reánk.

CSEH KATALIN

Dal

Az én anyám mindig szép,
ragyog, mint csillagos ég.

Az én anyám mindig jó,
szíve, mint papírhajó...

Az én anyám mindig vidám,
lelke száll az öröm-hintán...

Az én anyám nem is földi...
Idejét csak nálam tölti?

Az én anyám tündér, angyal?
Maga mellett mért marasztal?

Az én anyám nem, nem álom,
hogyha elmegy, hazavárom.

Az én anyám hús-vér asszony,
betakargat, s lásd, elalszom.

Csillagvándor

Samuék nem tudták, mi történhetett anyával. Dudorászás helyett sírt, furulyázás helyett trombitált. Persze a zsebkendőbe. Ruháit, melyeket olyan szívesen hordott, most belegyömöszölte egy fekete zsákba. De ami a legrosszabb, hogy mesét is elfelejtett olvasni. Kihagyta a fontos részeket, vagy egyszerűen csak elbóbiskolt a könyv mellett. Samuék azt érezték, nem is az ő anyukájuk ez az új anya.

– Olyan vagyok, mint egy búboskemence! – szipogott anya a tükörnek, amire Samu-nak támadt egy ötlete.

– Sári, szerintem anyát elvarázsolta valaki! – avatta be hűgát a titokba.

– Biztosan egy vasorrú baba volt. Vagy egy vasorrú bánya? – töprengett Sári, de Samu még ahhoz is túl gondterhelt volt, hogy hátbaverje.

– Vasorrú bába, így hívják. Vagyis boszorkány. Igen, ő varázsolta el anyát. Meg kell keresnünk, és megkérnünk, hogy változtassa vissza...

Sári csodálattal pillantott a bátyjára.

– És akkor te legyőzöd!

– Igen, persze, de csak ha nem megy kéressel... – mondta Samu bizonytalanul. – Gyere, kutassuk fel! Biztosan átváltozott valamivé, ami csúf...

Így aztán a gyerekek mindent felforgattak, s végül három dologgal osontak diadalmasan a szobájukba. Találtak egy töp-pedt céklát, a vasollót és a füzetben egy irdatlan tintapacát.

A vallatást Sári kezdte.

– Te vagy az a banya, aki összevarázsolta anyát? Azonnal varázsold vissza, mert nem lesz mulass!

Azonban sem a cékla, sem az olló, sem a tintapaca nem rettent meg a szörnyű fenyegetéstől. Samu sem tudott egyikből sem kihúzni semmit. Akkor belépett anya:

– Mit keres a sáros cékla a játékok kö-

zött?! Miért búsitotok ezzel is? – jajdult fel. – Most azonnal vacsora és lefekvés! – mor-dult rájuk elmenőben, pedig még alig-este volt csak.

A gyerekek szótlánul végezték az esti te-endőket. Csalódottan feküdtek le, mert anya már a mese címébe belealudt. Nem is költötték fel, mint máskor, inkább ők is elszundítottak.

Arra ébredtek, hogy fény szűrődik ki a szüleik szobájából. Az ajtóhoz osontak. Majdnem felkiáltottak meglepetésükben. Anya gömbölyű hasán egy törpe ült. Nem is törpe, inkább manóféle, és szorgosan piszkált egy szivárványszínű valamit. Samuék döbbenet látták, ahogy a manó a szivárványos szálakat anyának a szeméből, füléből, orrából és a szíve tájáról gom-bolyítja.

– Megvagy, most elkaptalak, gonosz boszorkány! – förmedt rá a kisfiú, amire az apróság ijedtében lebucskázott a búboskemencéről.

– Azonnal tedd le a varázspálcádat! – mutatott a horgolótűre Sári. Húzd innen a sátorfádat! Szedd a csikot! Vagyis... sicc! – tette hozzá a közérthetőség kedvéért.

– De én nem vagyok boszorkány! – mondta a pici csendesen. Csillagvándor vagyok, és nem mehetek el innen, amíg... amíg ez a takaró készen nincsen. Ez pedig horgolótű, nem varázspálca, Sári.

A kislány úgy meglepődött, hogy azon sem csodálkozott, hogy ez a csillagvándor tudja a nevét. Félénken kérdezte:

– Mit csinálsz anyával?

– Ne féljete, nem bántom. Ezek a fonalak az emlékei, vágyai, félelmei, álmái, ezekből lesz a takaró – nyugtatta meg a gyerekeket

a csillagvándor, miközben egy pillanatra sem állt meg kezében a horgolótű.

– Lehet, hogy nem fáj neki, de mégis miattad szomorú anya. Úgyhogy siess azzal a takaróval – szolt Samu szigorúan a kis vándorra.

A csillagvándor erre csak bólintott.

– Esetleg mesélhetek nektek, úgy gyorsabban dolgozom – tette hozzá kedvesen, amire meg a két gyerek bólogatott.

A csillagvándor sok mesét ismert. Olyanok voltak ezek a mesék, mint a szivárványszínű takaró, vidámak és szomorúak egyszerre. Napsárgák és bánatlilák, s mindegyik meséből mézillat áradt. Samuék azontúl minden este felkeresték, s a kis csillagvándor mesélt nekik. Kedvenc meséjük a pici királylányról szolt, aki rózsaszín medencéjében lubickol naphosszat, és a palotájával beszélget. Egyik este a csillagvándor a mese végén letette a horgolótűt.

– Elkészültem – mondta, és beburkolózott a takaróba. – Hamarosan indulok. Jó volt veletek – tette hozzá csendesen, és megsimogatta a gyerekeket. – Most sipirc lefeküdni – mosolygott a két pár könnyelábadt szembe. – Mindjárt történik valami.

A gyerekek alig tudtak az ágyukig vánszorogni, hirtelen olyan álmoság gyúrta le őket. Apa dörögésére és anya kiabálására sem ébredtek fel.

Másnap reggel apa költötte őket.

– Gyertek át, mutatok valamit! – suttogta a két gyereknek.

Anya napsugaras arccal feküdt. Rájuk mosolyogott.

– Gyertek közelebb – vont a gyerekeket maga mellé.

Az ágy végében egy kosár volt. Sári kíváncsian belekukkantott.

– Ő a testvéretek – mondta apa büszkén.

Samu és Sári pedig gyorsan megfogták egymás kezét, mert szinte feldőntötte őket a kosárból áradó mézillat.

LÁSZLÓ NOÉMI

Híd

A híd túloldala pont olyan messze van, hogy mire átjutok, elveszítem magam,

és indulhatok vissza, hogy felfedezem őt, akiből kiszakadtam még átkelés előtt.

Szeretnék kamasz lenni

A múltkor véletlenül kihallgattam, miről beszélgetett anya és nagymami. Anyu azt magyarázta, hogy a nagytesómmal most türelmesebbnek kell lenni, mert kamaszkorban van. És ez nehéz dolog, mert keresi önmagát, lázad, és semmivel nem elégedett. Arról is beszéltek, hogy a kistesóm viszont dackorszakban van: ezért hisztizik, és ezért veri oda magát a földhöz. Nagymama csóválta a fejét.

Amikor kicsi voltam, én is hisztiztem.

Ha apu csak egy csokit vásárolt meg, s nem mind a tízfélét, amit szerettem volna, az üzletben földhöz vágtam magam. Feterengtem, és ordítottam. A nénik kikerültek, nehogy rám lépjenek, sopánkodtak, hogy jaj, szegény gyermek! De hiába üvöltöztem, nem törődött velem senki. Apu csak nézelődött, várta, hogy megunjam.

Akkor is hisztiztem, amikor reggel óvodába kellett menni. Amíg én a konyha földjén rángatóztam, és bömböltem, anyu tízórait csomagolt, fogat mosott, felöltözött. Aztán összeszedett engem is a földről, felöltöztetett, megpisíltetett, ismét fogat mosott velem, mert egyedül unalmas még a fogmosás is; aztán felvett a nyakába lovaglósülésbe, s úgy vitt az óvodába.

Tehát a dackorszak szörnyen unalmas volt, mert senki nem vette komolyan. Most a kistesómk ugyanazt csinálja, de ő is hamarosan meg fogja unni.

Bezzeg a kamaszkor!

A nagytesóm azt mondja, hogy mindenki hülye. Erre se anyu, se apu nem szól semmit. Ha én mondom, hogy a nagytesóm hülye, rögtön felszólítanak, hogy ne beszéljek csúnyán. A nagytesóm iskolába indulás előtt minden ruháját felpróbálja. Anyu áradozik, hogy ez neked nagyon jól áll. Bezzeg, ha én más kabátot szeretnék felvenni, azt mondja: „Kicsim,

most ezt kell felvenni, mert a másikban megfázol. És indulni kell, nincs idő ruhapróbára.” Ha a nagytesóm zokog, kiabál, és bevágja maga mögött az ajtót, anyu csak sóhajt. Ha én csapom be az ajtót, rögtön rám szól: „Csendesebben!”

Én sajnós most nem vagyok semmilyen nehéz korszakban. Ezért nekem fegyelmezettnék, ügyesnek, jónak és megértőnek kell lennem.

Alig várom, hogy kamasz legyek.

Írd meg nekünk, te miért kapod a legtöbb szidást? Mire szoktál gondolni, ha megbüntetnek?

A colorful illustration of a young boy with freckles, wearing a green jacket, a striped shirt, and blue pants, climbing a tree. He is holding onto a branch with both hands. The tree has brown branches, green leaves, and small purple flowers. The background is white.

LÁSZLÓ NOÉMI

Mikor javulok végre meg

Ne másszam fel a szilvafára, ne feleseljek, főként ne teli szájjal, és nagyon remélik, hogy a szobába most jöttem be a sáros cipőmmel utoljára. A széken üljek egyenes háttal, nem vagyok macska, sem majom, a dobolást azonnal hagyjam abba, fogjam fel végre, hogy anya és apa ideges. Mert tengernyi dolga van még, azért. És ne csikorgassam a fogam, mert kiszaladnak a világból. Szakadt a nadrágom, véres a térdem attól a szilvafától. Nincs szemem? A sok nagy tüskét hogy nem láttam? Mikor javulok végre meg, leszek normális kisgyerek, mint Sanci vagy Anna? Katasztrófa, hogy engem soha nem hagyhatnak nyugodt szívvel magamra.

NAGYÁLMOS ILDIKÓ

Felnőttesdi

Ne fogd a kezem, nem vagyok gyerek,
Egyedül jövök, egyedül megyek!
Kaphatok kulcsot? Ja, és némi aprót?
Tudom, hogy hogy kell bezárni az ajtót.
Ne oktass folyton, persze, hogy értem...
Miért kell ennem mindörökké délben?
Rendet rakni folyton, miért ez a vágyad?
Miért kell bevetnem minden nap az ágyat?
Oly egyszerű lenne, mehetne a játék,
Ha részeteikről is meglenne a szándék!

GERGELY EDÓ

A diófa és a mogyoróbokor

Egyszer volt, nem is olyan régen, amikor a te nagyszülőd nagyszülője pont akkora volt, mint te most, nos, abban az időben volt egy büszke város, úgy hívták, Kolozsvaros. Szép, takaros házaival, fényes palotáival, tiszta utcáival, illatos dombjaival és szőke folyójával csak vonzotta, vonzotta magához az embereket. Sokan azok közül, akik csak ideiglenesen jöttek dolgozni vagy tanulni híres műhelyeiben, iskoláiban, bizony le is telepedtek. Földet vettek, házat építettek, s utána ők maguk is boldogan sétálgattak a Sétatéren, mert akkoriban a sétának és a nyugalomnak még

külön tere volt, és úgy érezték, hozzájuk beszél minden fa, bokor, virág.

Az én mesém is éppen egy ilyen ház építésekor kezdődik. Felhúztak egy pompás, fehér falú, nagy, zöld verandájú házat az udvar leges-legvégibe, mert úgy okoskodtak, hogy ha az utat a kaputól a házig virágok, gyümölcsfák és szőlőlugas között teszi meg az ember, akkor, amire ajtón belül ér, lekopik róla minden kintről hozott zaj, por és békétlenség, s belépve a házba már csak azt hozza be vagy haza, ami jó benne.

– A ház elé, az ösvény két oldalára ültessünk egy-egy fát – javasolta a fiatalember.

– Egyet neked, egyet nekem – mosolygott szerelmesen a fiatalasszony.

– Két tölgyfát, hogy terebélyesdjünk.

– Az nem jó, beárnyékolja az egész udvart. Valami szelídebb, háziasabb kell, mondjuk egy diófa – makacskodott a friss asszonyka.

– De nekem szükségem van az erdő illatára is, a szabad növekedés érzésére. Ültessünk inkább mogyoróbokrot – győzködte a férje.

Addig s addig tanakodtak, hogy másnap az ösvény egyik oldalán egy kis diófacsemete ügyeskedett, a másikon pedig egy mogyorófavessző.

Eleinte túlságosan el voltak foglalva saját magukkal, de amint a mogyoróvessző egyszer körülpillantott ég felé csipeszkedésében, észrevette a diófacsemetét. Egyből megtetszett neki a sudár, csinos, ezüstösféher ruhát viselő diófa kislány.

– Ha nagyok leszünk, hozzám jössz feleségül? – kérdezte a mogyorófa fiú abban a szempercben.

A diófa csak hosszas nézelődés után vette észre a vékonyka vesszőt. Lebiggyesztette ajkát, és elfordult. Még csak szóra sem méltatta kis szomszédját. Hogyne, gondolta magában, én jó családból származom, híres orvos volt minden ősöm, és én is az leszek, ha megnövök. A gyümölcsömtől megokosodnak az emberek, a levelem gyógyít és szépít, ágaimra hintákat erősítenek, s gyermekek másznak fel rám. Dehogy megyek hozzá egy ilyen nevetlen, jöttment, erdei vadóchoz. Még igazi hajviselete sem lesz soha, loboncosodhat kedvére.

De a mogyoróvesszőt nem merev fából faragták, cseppet sem törte le a kikosarazás, hanem minden reggel, amint a nap sugarai felébresztették, megkérte a diófa kezét. A diófa pedig továbbra sem válaszolt. Úgy döntött, ha nem akad egy rangban hozzáilló kérője, inkább vénfa marad.

Évre év következett, hajtásra hajtás. Már igazi felnőtt fa lett a zsenge diófacsemetéből, terebélyes bokor a hajdani csenevész mogyoróvesszőből, amikor a házba új lakók költöztek: apa, anya és egy fiúcska. Kicsike volt a gyermek, épp csak tanulta a kinti világot, így hát először a barátságosabb mogyoróbokron próbálgatta a fáramászást. Aztán egy kicsi macska is megjelent, s az is a mogyorófán ismerkedett a vadászérettel. A mogyoróvesszőkből íjak, nyilak készültek, ősszel pedig órákig törögették, eszegették a termését.

A diófa figyelt, töprenkedett, nem szólt semmit. De egy reggel, amikor a nap megsimogatta a tetejét s a tetején a hálásan csivitelő madarakat, megszólalt. Azt mondta: igen.

A mogyorófát, mivel alacsonyabb volt, később ébresztette a nap. De ezen a napon nem a napsugarak cirógatására ébredt, hanem a diófa hangjára. Most hallotta életében először, és minden elképzelhető hangnál szebbnek tűnt számára. Ezért a hangért, ezért a válaszáért érdemes volt várnia. Vékony de erős mogyorófa-karját a diófa hölgy felé tárta, az pedig belesimította fényes, selymes levéltegyerét.

És azóta is így állnak ott télben, nyárban, kéz a kézben, kar a karban, a diófa és a mogyorófa, boldog csendességben, s a lombsáruk alatt elhaladóokra rászórják az igen örömet.

BALAJTHY FERENC

Ölelés

Kicsi az én karom –
És oly nagy a világ.
Szívem megtalálod,
Te dobogtathatnád!
Nyújtom a két kezem,
Milyen szép is lenne,
Ha nagyon akarod –
A világ elfér benne!

DERÜLJ, DERÜLJ!

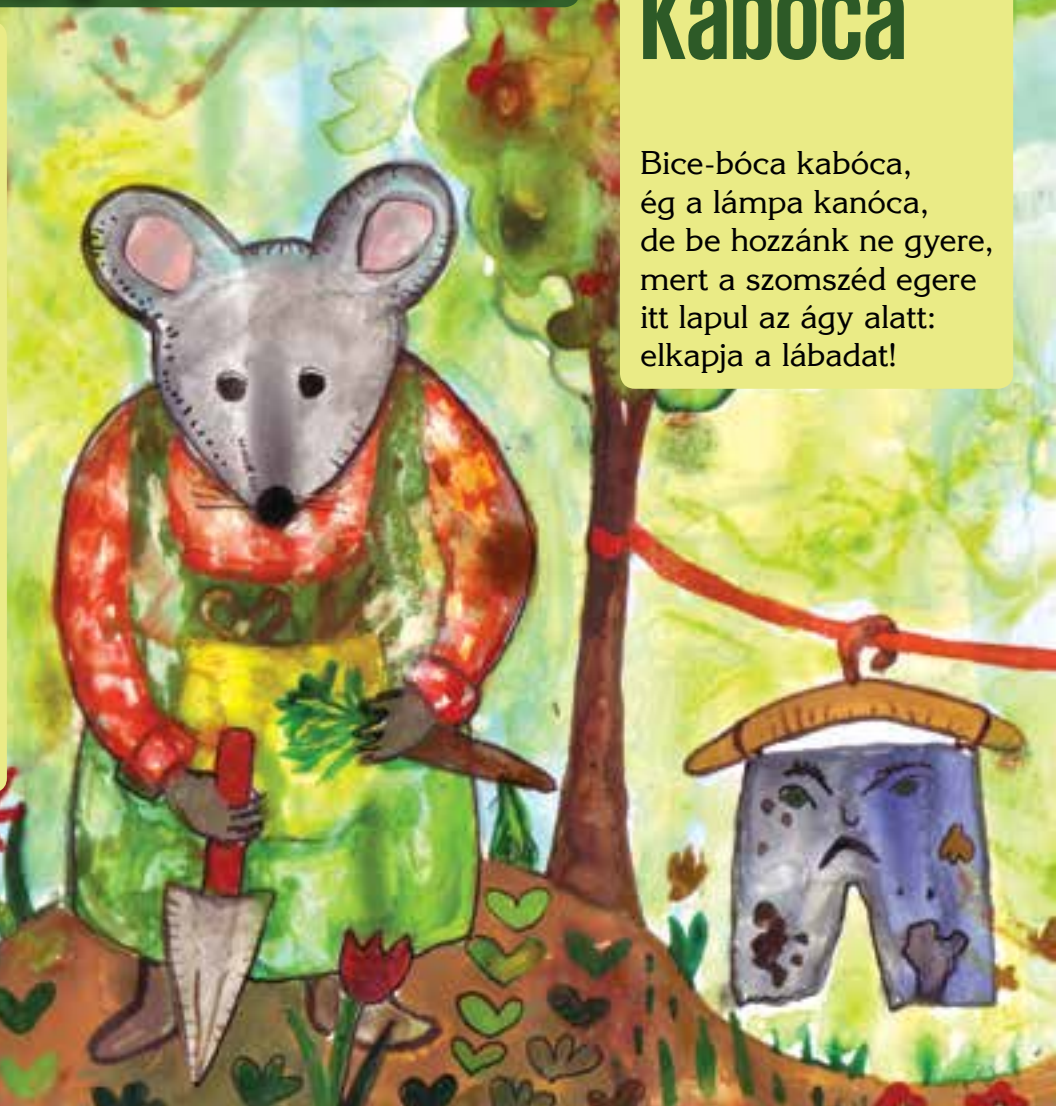
TÓTH ÁGNES

Ásó, kapa

Kapálásra nagy a kapás,
mert ma van az ásó-kapás
kertészkedés, nem tagadás.

Kapadohány, kapafog,
kapa körül ki forog?
Egy szorgalmas kiséger,
Kapafogú Elemér.

Ásó, kapa, nagyharang,
nem kell vakond, se varangy,
aláássák kertedet,
jobb lesz, ha elkergeted!

SIMKÓ TIBOR

Kabóca

Bice-bóca kabóca,
ég a lámpa kanóca,
de be hozzánk ne gyere,
mert a szomszéd egere
itt lapul az ágy alatt:
elkapja a lábadat!

BALÁZS TIBOR

Bosszankodó nadrág

Én vagyok
a nadrág,
komolytalan
moly rág.

Lyukas lett
a térdem,
zabálja
serényen.

Eszi a
lábszáram,
s még talpra
se álltam...

Itt lógok
a vállfán
tanácstalan,
árván.

Rajtam
röhög a világ,
s főleg a
rövidnadrág!

Én húzom
a rövidet,
mert a moly
engem szeret.

Ez az ügy
nagyon komoly:
elevenen
esz a moly!

Nem tudom,
mit vétettem,
hogy velem
így kikezdjen.

Ez így tovább
nem mehet,
hogy megegyen
engemet.

Csak most
lennék ötletes,
amolyan
moly-ellenes...

Megvan! Bárha
szégyenlem,
ha elkapom,
megteszem:

elcsípem a
nagyevőt,
s inkább én
falom fel őt!

Becenév

Egy májusvégi délutánon a kerti ágyások porhanyós járataiban összefutott a földgiliszta és a lótetű.

– Adjisten földi! Tán csak nem rágicsálni készülsz? Nemzetséged nagy étvágyáról híres. Milyen néven szólíthatlak? – köszöntötte kissé bizalmatlanul a lótetűt a földgiliszta.

– Rágómér vagyok. És jobb, ha tudod, szintiszta rágalom, hogy egész nap csak rágicsálok. Például most sem azt teszem, hanem rágódom. És tudod, hogy min? Ne fáradj, úgysem találnád ki sohasem. A gyökereimen.

– Nahát, azt hittem, hogy csak a sárgarépának, a paprikának és hasonlóknak van gyökerek. De hogy egy lótetűnek...

– Ne légy már olyan földhözragadt. Átvitt értelemben mondtam. Azt jelenti, hogy a származásomon.

– Hová vitt értelemben?

– Á, reménytelen eset vagy. Képzeld, a pszichológusomnál voltam.

– És milyen földben terem az a piszkológus?

– Föld buta vagy, nem értesz semmit! Nem piszkológus, hanem pszi-cho-ló-gus.

Vagyis lélekgyógyász. Kiderült, hogy megkettőződött az azonosságtudatom.

– Az meg miféle gyom, hogy így szaporodik?

– Méghogy gyom. Gyökeresen különbözik bármiféle gízgától. Arról van szó, hogy egyszer lótetűnek, máskor lótücsöknek érzem magam. Hol egyikkel, hol másikkal azonosulok.

– Nem bírlak követni, gyökeret ver az eszem.

– Hát akkor hagyjuk itt abba, inkább magadról mesélj. Mit csinálsz itt?

– Lazítok.

– És mi a neved?

– Domiciusz...

Ám ebben a pillanatban egy kapaél csapódott a földre, és levágott egy darabot a földgilisztából.

– Vagyis most már csak Domici, mivel az usz-t leszelték belőlem – helyesbített a földgiliszta.

– Domici? Ez nekem túl sok. Főleg az a kettős becézés, legyél egyszerűen csak Domi – bizalmaskodott a lótetű, és jó étvágygal leharapta a ci-t a földgiliszta végéről.

JÓ ESTÉT, JÓ ESTÉT, KOSÁRKÖTŐ LÁNYA!

Egyszer egy királyfi...
A mesejátékban minden kislány a kosárkötő lánya szeretne lenni, hogy hűsége, szerénysége jutalmául őt válassza a királyfi. A szegény kosárkötőt ilyen szerencse csak a mesében érte, pedig munkája nélkülözhetetlen volt a régi világban, sőt szinte még ma is az. Számold csak meg, hány kosaratok van. Ezeknek egy része gyárban készül, de a javát még ma is kézzel fonják.

Pazarló, szemétermelő lény lett az ember: a kidobott ételmaradék, csomagolóanyag, házi és ipari hulladék bűzlő, koszos hegyláncként zárja körül, és fertőzi városainkat, sőt már falvainkat is.

Kicsi olvasóm, nem győzlek kérni: figyelj a régiekre! Nekik nem voltak szeméthegeyek, szemétdombjuk is csak akkora, hogy a kakas peckesebben kukorékolhasson a tetején. Miből is lett volna szemetük, amikor műanyag nem létezett, a növénynek, állatnak pedig minden porcikáját felhasználták, hiszen keményen megdolgoztak érte. Jó gazdaként a természetet nem kifosztani, meghódítani akarták, hanem épségét megőrizve használni, átörökíteni.

Réges-régen a paraszti gazdaság szinte teljesen önellátó volt. Házát, bútorát, ruházatát, élelmét, agyag- és faedényeit, használati eszközeit minden család maga állította elő, csupán néhány fém munkaeszközt és edényt vásároltak. Később, ki amihez jobban értett, annak mestere lett, többet gyártott belőle, mint amire szüksége volt, és a fölösleget elcserélte, vagy eladta. Kialakult a kézművesség, a háziipar.

Azok a kézművesek, akiről mesém szól, mind-mind az őskorból hozzák tudásukat. A természettől tanulni tudó ember már sok ezer éve rájött, hogy a gyékény, a vessző, a csuhé, a szalma erős és hajlékony szövő-fonó alapanyag, szigetelő burkolat, tömőanyag, végül pedig tüzelő.

A gyékényfonó százféle tárgyat font, varrt, szőtt a vízpartokon, mocsaras árterületeken nő gyékény, más nevein, buzogányfű, nádbotikó, bakaselyem, sás, káka leveleiből. Augusztusban levágták, kévébe kötötték, és otthon dolgozták föl. Lehántották a levél külső rétegét, a rostokról lefejtették a finom szalagokat, a selymet, a bélgyékényt felhasználták, a selyemből két tenyér közt zsineget sodortak. Ez leginkább a gyerekek dolga volt: előbb megsodortak néhány nyaláb selymet, csak azután indultak iskolába vagy délután játszani.

Mi mindenre szolgált az asszonyok által szőtt gyékény? Lehetett derékalj, szőnyeg, falvédő, szekérponyva, fagytól védte a zsenge hajtást, ezzel bélelték a vermet, erre öntötték a termést, mezei kunyhót, csirkekifutót rögtönöztek belőle. A gyékényből lábtörlőt, lábosalávalót, kisszéket, kosarat, szakajtót, szatyrot, méhkaszt, sőt bölcsőt is fontak, de a szárát sem dobták el. A bodnár a hordódongák közé tette, házat fedtek, tüzeltek vele, a botikó vagy buzogány gyapjával párnát töltöttek, vattaként, sőt vértisztító gyógynövényként is használták.

Itt ül egy kis kosárban királynénak leánya... A másik istenadta alapanyag a vessző, az ág. Már az őseink is font belőle falat, sövénykerítést, tárolóedényt, bútort. A cölöpök közé feszített ágfonat sárral mindkét oldalán vastagon megtapasztva nemcsak kunyhók, hanem erődítmények, várak falának is lehetett belső váza.

A fiatal fűz-, nyír- vagy mogyoróvessző hajlékony és teherbíró. A kaskötő durvább, hámozatlan vesszőből kerítést, szekéroldalt, kéménykürtöt, tyűkborítót, sokféle kosarat font. A kosárfonó gondosabban megmunkált, főzött, hámozott, hasított vesszőből dolgozott.

A kukorica állat és ember tápláló eledele. A csuhéból téli estéken kosarat, lábtörlőt, edényalátétet, gyermekjátékot fontak, csutkájával fűtöttek, szárát tetőfedésre, takarmánynak vagy tüzelőnek használták.

A házunk tetején zsúpfödél van... A gabonaféléket magvaikért természetették, de a szalmát is felhasználták takarmánynak, alomként, tüzelőként, vályogtégelába, ágy-nemű töltésére, fagy ellen vermet, bocskort bélelték vele. Ahol nem volt gyékény, rozsszalmából készült a fonott kosár, méhkas, szakajtó, kenyér-, tojás-, terménytároló és a házak zsúpfödele is. A búza aranysárga szalmájából kalapot, aratókoszorút fontak. Az erdélyi református és unitárius templomok hagyományos díszje a Szent Koronát idéző búzakoszorú.

Népünk azt mondja: fűben, fában orvosság. Én azt is mondom: fűben, fában fonni-szőni-játszanivaló. Fonj valamit gyékényből, csuhéból, vesszőből vagy szalmából, és a fényképét küldd el nekem.

Zsigmond Emese

Egy gyékényen árulnak. Kirántották alóla a gyékényt. Mit jelent ez a két közmondás?

Melyik gyermekdal idézi a nádtetőt?

Februári megfejtések: A hajdani falusi boltokban nem árultak élelmet, mert mindenki megtermelte, amire szüksége volt, és hűtőszekrény nélkül a tárolás is lehetetlen lett volna. A *Mátyás király vöröshagymán kapáltat* című népmesében az uraknak hagymán, kenyéren kell kapálniuk. Az *Érik a szőlő, hajlik a vessző* című népdal egyik sora: *Van vöröshagyma a tarisznyában, keserű magában.* **Nyertesek:** **Bábi Tímea**, Marosvásárhely; **Kolozsi Nóra**, Lövete; a **szatmárnémeti Hám János Líceum IV. osztálya.**

Havonta!
3 díjat!
sorsol.m.h.h.

Az ikrek

Nem tudom, kinek higgyek, mert az egyik azt mondja, hogy Székelykő várát az óriások építették, a másik meg azt, hogy Thoroczkai Vendel vajda őkigyelme, ennek előtte hatszáz esztendővel. Akkor, mikor jöttek a tatárok. Már akárki építette, a tatárjáráskor Thoroczkai Vendel uramé volt a vár, mely a magas hegy tetejéről büszkén nézett le Torockószentgyörgyre.

Hát csakugyan jöttek a tatárok: égő faluk jelentették, hogy itt vannak. A megriadott nép azt sem tudta, merre meneküljön: várakba-e, erdőkbe-e? Többen szaladtak erdők sűrűjébe, mint a várakba. Mire a tatárcsorda Székelykő vára alá ért, Thoroczkai uram mellett csak néhány hűséges cseléd maradt, na meg a két leánya: Klárrika s Katica. Ikrek voltak a leányok, olyan hasonlatosak egymáshoz, mint

egyik tojás a másikhoz. S szép mind a kettő, mint a ragyogó csillag.

Úgy látszik, megneszelte ezt a tatárok vezére, mert megszállotta a várat köröskörül, s el sem mozdult onnét. Várta szép csöndesen, míg Thoroczkai uram kinyitja a kaput. Azt mondja akkor majd Thoroczkai uramnak: mehet kigyelmed, amerre tetszik, hanem a két leányát én viszem el!

Hiszen ezt így elég szépen elgondolta a tatár vezér, s még csak egy hétig kellett volna várnia: elfogy az eleség a várban, s Thoroczkai uram bizonytal, semhogy éhen halni lássa két szép leányát, feladja a várat. Hanem egy sötét, csillagatlan éjszakán rajtaütött a nép a tatáron (az éhség kergette ki az erdőből). Két fiatal székely legény vezette a népet, ezek bátorították: csak előre, utánam! Üsd a fejét, ott nem sántul meg! Űtötték bizony azok a tatárnak fejét is, lábát is.

Reggel, mikor kinézett Thoroczkai uram a vár ablakán, híre-nyoma sem volt a tatárnak. Bezzeg hogy mindjárt kinyitatta a vár kapuját, s leüzent a népnek: jöjjenek fel mind, van még egy kevés maradék ételből-italból, egyenek-igyanak a győzelem örömeire. A két vezért meg külön is megakarta ajándékozni. Mondta nekik:

– Menjetek, nézzetek szét a váramban. Válasszatok magatoknak valamit, ami szemeteknek, szíveteknek legjobban tetszik, nektek adom.

A legények bejárták a várak minden zegét-zugát, s valahol meglátták az egyik leányt. Egyszeriben félbehagyták a keresgélést, nagy sietve mentek föl Thoroczkai uramhoz.

Mondta az egyik:

– Mindent jól megnéztem, Thoroczkai uram. Nekem a leánya tetszik legjobban.

– Nekem is! – szolt a másik is lelkesen.

– Jó, jó – mosolygott Thoroczkai –, csak-hogy melyik? Mert két leányom van ám!

Egyszeriben kiszolt a szomszéd szobába:

– Klárrika, Katica, jertek be!

Abban a pillanatban beperdült Klárrika.

– Mit parancsol, apámuram?

– Hát Katica hol van?

– Virágot gyomlál a kertjében.

– Hadd gyomlálja – mondta az egyik vitéz –, én ezt a leányt választottam.

– Hadd gyomlálja – mondta a másik is –, én is ezt választottam.

Bizony ha mind a ketten egyet választottak, a kard tegyen igazságot! Nem kellett ezt mondani, egyszerre rántották ki a kardjukat, a szemök összevillant: kettő közül az egyik itt marad!

De abban a pillanatban, hogy a kardjuk összecsatant, beszaladt a szobába Katica is. S halljatok csudát, ki is esett mind a két vitéz kezéből a kard, pedig ugyancsak erősen megmarkolták volt.

– Ne, te, né – ámult-bámult a két székely vitéz –, hiszen ezt választottam!

Egyszerre mondták ezt: hiszen ezt választottam!

Az öreg Thoroczkai békességet csinált köztük. Az egyik vitéz mellé állította Klárikát, a másik mellé Katicát. Klárka ujjára aranykarikát húzott, a Katicára ezüstöt.

– Ez a te jegyeseid – mondta az egyik vitéznek –, ez meg a tied, mondta a másiknak. Jegyezzétek meg jól!

Szent lett a békesség. Még azon melegében megtartották a lakodalmat, s mindkét vitéz vitte a párját a maga fészkébe.

Így volt, vége volt, mese volt – meglehet, hogy igaz volt...

Barabás Tamás,
Szilágycseh:
Andorás vitéz

Hőseinkről, tájainkról
sok-sok monda keletkezett.
Olvassátok, gyűjtsétek,
rajzoljátok le, és küldjétek el
nekünk is a legszebb
regéket.

Kánya Gergő,
Csíkszentgyörgy:
A csodaszarvas

Ferencz Ferdinánd,
Gyergyószentmiklós:
Likaskő

HÍRES IKREK

Ezt az izgalmas társasjátékot ketten kell játszani, hiszen a mondavilág híres ikreiről szól.

Romulusz és Rémusz az ókori latin monda szerint a háború istenének, Marsnak és Rhea Silvia hercegnőnek az ikerfiai voltak. Hatalmát féltve tőlük, nagybátyjuk el akarta veszejteni őket, de egy szolga kosárba tette, a Tiberisz folyó elsodorta, és biztonságban partra vetette az ikreket, akiket Mars szent állata, az anyafarkas, majd egy pásztor nevelt fel. Az ifjak új várost alapítottak, de viszály támadt köztük, Romulusz megölte testvérét, ő lett Róma első királya, és róla nevezték el a várost.

Káin és Ábel az Ószövetség szerint Ádám és Éva fiai voltak, nem ikrek ugyan, de nevük elválaszthatatlanul összeforrt. Káin irigységből megölte Ábelt, mivel öccsének áldozata kedvesebb volt Istennek.

Hunor és Magor alakját a magyar eredetmonda őrzi. Nimród fiai jó testvérek voltak, a csodaszarvast űzve együtt találtak feleséget és új hazát maguknak, leszármazottaik, a hunok és a magyarok is testvértörzsek maradtak.

Válasszatok lépőkét, és együtt induljatok: az első dobás mindkettőtökre érvényes.

A gyermek Romulusz és Rémusz még segíti egymást. Várd be testvérijátékosodat, vagy ugorj mellé, ha előtted jár.

A nagyobb tortát a testvérednek adtad: öt lépés a jutalmad.

Káin irigyen figyeli testvérét. Egy dobásból kimaradsz.

Ápolod beteg testvéredet.
Ugorj előre négyet.

Szerencse dolga, hogy ki jut be elsőként a célba.
Örüljetek együtt, és játsszatok még egy futamot.

Megijesztetted a húgodat. Lépj vissza kettőt.

Hunor és Magor vállvetve harcol: a nagyobb dobás szerint lépjetek mindketten.

Káin tette rettenetes: két dobásodat add a társadnak.

Elakasztottad? Egy dobásból maradj ki!

Együtt minden sikerül! Lépjetek mindketten hármat.

Romulusz nem akar együtt uralkodni Rémusszal: lépj vissza ötöt.

Virágok hava

Ha nem is éppen szent, de szép, illatos és gyógyerejű a bodza

Kisköpe

Hogy hívják azt a fát, amelynek illatos, fürtös virágait a méhek seregestül látogatják, és a méhészek is oly nagyra becsülik?

Februári megfejtések: Fodor Sándor mesehőse Csipike, akinek barátja Kukucsi, a vakond. **Nyertesek:** Pál Laura, Gyergyóremete; Deé-Lukács Janka, Marosvásárhely; a bihari II. B osztály.

**Havonta
3 díjat!**
SOKSOK ÉRTÉK

Májusban színpompás virágdíszbe öltöznek erdők, mezők, rétek, kertek, parkok. Ilyenkor nyílik az orgona, a gyöngyvirág, a bazsarózsa, a viola, a mécsvirág, a százszorszép, az ezerjófű és még ezernyi más virág.

Válasszunk ki közülük kettőt, a „szent” bodzát és a „trükkös” vadmurkot.

A tavasz végének, nyár elejének a bodzavirágzás ad jellegzetes színt és illatot. Bodzabokrok zöldellnek utak mentén, erdőszéleken, csűrök, istállók fala mellett, ódon templomok kertjében, romos épületek málladozó kövei között. Nagy, sárgásfehér, ernyős virágzatuk átható, jellegzetes illata betölti a levegőt.

A bodzabokrot valamikor szent fának tartották, és Európa-szerte, különösen az északi népek körében, hiedelmek, babonák fűződtek hozzá.

Az ősi germánok szerint a bodzabokorban Ellhorn asszony, a ház és a gazdaság jó szelleme lakik, s alkonyatkor beles az ablakon, hogy ellenőrizze, rendben van-e minden.

A lengyel népi regékben a törpék királya, Pikulik lakozik udvartartásával együtt a bodzabokorban, melynek tövében szívesen pihent meg a jámbor vándor, hiszen ott Pikulik király megóvta a kígyómarástól, a rablóktól. Azt tartották, hogy az a ház, amelyik előtt bodzabokor nő, nem válik a tűz martalékává, nem csap bele a villám.

A bodzabokor felért egy kisebb patikával. Az egykori fűvészkönyvek egy sereg betegség gyógyítására ajánlották gyökerét, hajtását, levelét, virágzatát, bogyós termését.

A szláv népeknél a levágott haját, körmöt, a kitört fogat bodzabokor alá ásták el, mert azt tartották, hogy ezáltal védelmet nyernek fejfájás, körömpedés és fogszuvasodás ellen.

A bodzát manapság is hasznosítják. Bodzavirág felhasználásával készül a kellemes ízű, C-vitaminban gazdag bodza-üditő. Feketés bogyóiból természetes festékanyagot vonnak ki, amelyet az élelmiszeriparban is felhasználnak. A bodzabélgolyó fizikai kísérletekben a statikus elektromosság vizsgálatára szolgáló egyszerű eszközök egyike.

A bodzaszárból faragott síp régen a falusi gyerekek kedvelt játéka volt, és talán ma is akad olyan ügyes lurkó, aki nem sajnálja az időt és fáradságot arra, hogy bodzasípot készítsen magának.

Az ösvények mentén, réteken, kaszálókon térdmagasságig megnövő **vadmurok furfangos „trükkel” csalogatja** magához a rovarokat: terjedelmes, fehér ernyős virágzata közepén egyetlen piros vagy fekete virágot fejleszt. Ez már maga is ritkaságnak számít, a természet palettáján ugyanis minden szín megtalálható, kivéve a gyász színét, a feketét.

A fehér virágzat közepén ékeskedő piros vagy fekete virág nagyon feltűnő, és – ami még érdekesebb – a virágon torkoskodó rovarral hasonlít.

– Nini – véli az arra kóborló ízeltlábú –, egy kedves rokon! És milyen bőséges lehet ott a lakoma, hogy el sem mozdul a helyéről. Hadd vegyem én is szemügyre ezt az ígéretes helyet! – és leszáll a messzire virító fehér virágzatra.

Bár a rokont nem találja ott, mégsem csalódik: a fehér virágok bőséges nektárral szolgálnak, de nem ingyen. A haszon kölcsönös: a rovar jóllakik, és közben – ideoda mászkálva – elvégzi a virágok beporzását. Hogy a vadmurok „trükkje” bevált, azt az bizonyítja, hogy ez a növény sok-sok ezer éve él, és szaporodik.

A vadmurok kis sötét virága bogárnak tűnik, pedig csak csali

A színes csalivirágnak mi is hasznát vehetjük: segítségével különböztethetjük meg a vadmurkot mérgező rokonától, a büröktől.

BITAY ÉVA

Mit gondol...

a kutya? A legtréfásabb ötleteket közöljük.

MIT GONDOL A RÖVID- GSŐRŰ LILE?

A februári képünkhöz érkezett ötletekből:

- Másnak a baja gyűlik meg a fiaival, nekem a lábaim száma.
- Ma bal lábbal keltem fel, nem is eggyel.
- Összerogyok, hiába a sok támasztólábam. Ne moco-rogjatok, mert rátok esem!
- Hány fiókám van? Számold meg a lábakat, és oszd el kettővel.
- Csönd legyen, aludjatok a jó melegben!
- Madárpók lett belőlem? Vagy ez a farsangi pókjelmezem?
- Ha van hétfejű sárkány, miért ne lenne kilenc lábú lile?

Abrán Bálint és Attila, Ivó; a szamosardói V. osztály; Ladó Norbert, Lövete; Ferenczi Katalin, Gyergyószentmiklós; Szász Máté, Bihar; Barcsay Gyopár, Csíkszereda; Kántor Kincső, Csősz Andrea, Marosvásárhely

Kvak Félixfürdőn pihen

Mi jut eszetekbe, ha Félixfürdő nevét halljátok? Ez a Nagyváradtól csak (béka)ugrásnyira, alig 8 kilométerre lévő üdülőhely a melegvizű medencékről és a tavirózsáról híres.

Tudjátok, hogy mennyire szeretem a vizet, a lubickolást, kezdjük hát a termálfürdővel. A meleg, kénes, nátriumos, káliumos, szén-dioxidos gyógyvíz több száz éve vonzza ide a gyógyulni vágyókat. Az 1662-es leírások *Szent Márton fürödóbányája* néven említik. 1716-ban Helcher Félix premontrei kanonok építtette újjá, innen ered a Félix név. Az itt feltörő vizet Európa leggazdagabb hévízforrásának tartották, hisz napi 17 millió liternél is több, 49 C fokos víz tört elő a földből.

Jelenleg Románia legnagyobb állandóan üzemelő gyógyfürdője. A termálforrás hőfoka 20–49 C fok. Ma már rengeteg fürdési lehetőség, aquaparkok, gyógykezelések csalogatják a vendégeket. Van itt hatalmas erdő és fatemplom is, de a legfőbb vonzerő a nemrég felújított, gyönyörű Tavirózsa-tó.

Hadd mutassam be nektek a természetnek ezt a ritka csodáját, a tavirózsát, pontosabban e vízben úszó tündérvirág két fajtáját.

Az indiai lótosz (1) Délkelet-Ázsiában őshonos, hozzánk a törökök telepítették. Az őskeleti vallásokban a megtisztulás és az újjászületés virága, a buddhizmus egyik fő jelképe. Több ázsiai országban fogyasztják süteményben, használják a gyógyszeriparban. Emberfej nagyságú, hatalmas virágai rózsaszínűek, ritkán fehérek, 2 méterrel a levél felett virítanak, erős napsütésben összezárják szirmaikat. Kellemes illatuk van. A virágzás május végétől augusztusig, sőt tovább is tarthat.

A szirmok között 5–10 cm-es, lyukacsos kocsány (2) képződik, ezekből nőnek ki a bibék, a sok porzó pedig gallérléként szegélyezi.

A lótoszvirág elnyílása után marad a magház (3) a magokkal, amelyek sok keményítőt tartalmaznak.

A másik itt élő tavirózsafaj a fehér tündérrózsa vagy fehér tavirózsa (4). Fényeszöld levelei a víz felszínén úsznak, 15–25 cm átmérőjűek, kerekdedek. Ragyogó fehér virágai 10–15 cm-esek, legfőbb 5 napig nyílnak, majd hervadtnak a víz alá buknak. A fehér tündérrózsa a tápanyagban gazdag, iszapos medrű vizeket szereti. Virágzási ideje június–szeptember között van.

A Tavirózsa-tóban aranyhalak cikáznak, teknősök, békák napozgatnak a hatalmas leveleken és az árnyékos kis szigeten.

A vörösfülű ékszerteknős (5) a nyugodt, tiszta vizet kedveli. Elképzelni sem lehet eszményibb környezetet számára. Nevét a feje két oldalán látható vörös sávról kapta. Olajzöld, szinte lapos hátpáncélja idősebb korában sötétebb, barnás színű lesz. A haspáncél idősebb korában is világossárga marad fekete foltokkal tarkítva. Átlagos élettartama 40 év, de találtak köztük már 75 éves aggastyánokat is.

Ti ne várjatok 75 évet, hanem már most küldjétek el leveleiteket, rajzaitokat.

Vigyázzatok magatokra és a természetre!
BBBRRREEEKKK!

Írta, rajzolta, fényképezte
KOVÁCS RÉKA RHEA

Balázs Katalin,
Csikmadaras

Réman Dorottya Sára,
Szatmárnémeti

Pap Csenge Dorottya,
Sepsiszentgyörgy

Ruțui Krisztina,
Marosvásárhely

Rejtvénypályázat

Havonta
5 díjat!
sorsolunk ki!

Dsida Jenő Hálaadás című verséből való ez a szakasz. A hiányzó sor egyben a rejtvény megfejtése, melyet a szerkesztőség címére várunk mielőbb minden pályázni vágyó olvasónktól.

A Rejtvénykirály

Amíg ő véd engem, nem ér semmi bánat!
Körülvesz virrasztó, áldó szeretettel.
Értem éjjel-nappal dolgozni nem restell.
Áldott teste, lelke csak érettem fárad.

Bakos Imola,
Szászrégen

1	2	3		4	N	5	6	I	7	T
8				9	10				11	
Z		12	13		É		14	15		
	16			17		SZ				
18				19			20			M
21			22			23		24	25	
É		E					Á	M		T

VÍZSZINTES

1. A megfejtés első része
8. Ilyen csiga is van
9. Felső ellentéte
11. Magad
12. Szikladarab
14. Teanővény hatóanyaga (TEIN)
16. Harci terep előzetes felmérése
18. Angol levegő
19. László Tamás névjegye
20. Alá
21. Szem közepe!
22. Lét
24. Lomszélék!

FÜGGŐLEGES

1. Végtag része
2. Kettő meg három
3. Elért eredmény

4. Öreg Antal névjegye
5. Szőrös a végén!
6. Autós szálloda
7. Stíluskezdet!
10. ...-nyomon, mindenhol
13. Strázsa
15. A magasba lendít
16. Nem az enyém
17. Női név (ELLA)
18. A megfejtés második része
22. Kötőszó
23. Kétjegyű mássalhangzó
25. Ezen a napon

VAJNÁR ILONA rejtvénye

Tóth Klaudia Andrea,
Marosvásárhely

Nyertesek

A februári rejtvenypályázat megfejtése: Minden lépésnyoma jégviharok fészke. Fehérlófia.

Nyertesek: Pál Csongor, Oroszhegy; Bíró Dorka, Nagytusnád; a nagyváradai 11-es Iskola III. B; a gyergyószentmiklósi Fogarasy Mihály Iskola III. SbS osztálya; a székelykakasdi IV. osztály.

Találd ki!

1

Vezesd a helyükre a szavak kezdőbetűit, és olvasd össze őket: az idén májusra esik ez az ünnep is.

Jakab Anasztázia,
Csíkménaság

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

5

Balázs Barbara,
Gyergyószentmiklós

2

Simon Kriszta, Székelyudvarhely: májusi ünnep.

1. Tata párja
2. Nóta
3. Félénk állat
4. Vízgőz
5. Nagyon szeretne
6. Becézett Andrea
7. Kerti szerszám
8. Koranyári gyümölcs
9. Szájperem
10. Lóköröm

1			
2			
3	L		
4		S	
5			

3

Fehér László Koppány, Gyergyószentmiklós: ezt is ajándékozhatod az ünnepeltnek.

1. Macska
2. Étélizesítő
3. Vágóeszköz
4. Csillagjegy
5. Erő rejlik benne

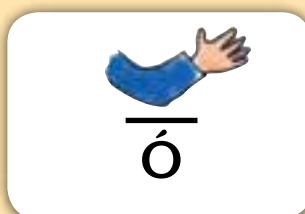
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			

4

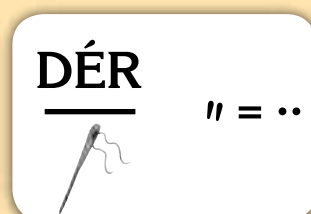
Betűrejtvények. Segít a magyarázat.

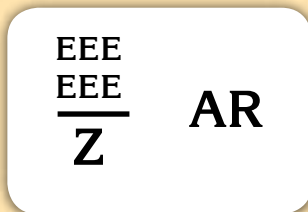
félénk állatok

időmérő

mesebeli lény

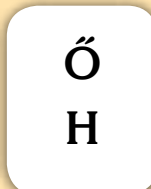
együttes

két vadállat

kerti növény

égen látjuk

elmúlik az ideje

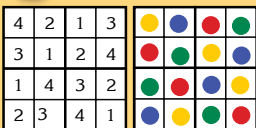
fizető-eszköz

Áprilisi megfejtések

1.

4	2	1	3
3	1	2	4
1	4	3	2
2	3	4	1

 2. Kodály Zoltán

5

Ha rájössz, hogy mi ez, te is folytatni tudod a sort.

Szólj, szám!

1. Olvassátok el a 4. oldalról Sikó-Barabási Eszter meséjét. Sári még kicsi, összekever néhány kifejezést. Javítsátok ki a nyelvbtlásait: **A vasorrú bánya vagy vasorrú baba összevarázsolta anyát. Nem lesz mulass. Húzd innen a sátorfádat. Szedd a csíkot.**

2. A 12. oldalon Szócs Margit tréfás meséje szó-mókákra alapoz.

A. A lótetűnek beszédes neve van: **Rágomér**. Vajon mire utal? Alkossatok ti is hasonlókat.

B. Írjatok egy-egy rövid mondatot a **rág** ige származékaival: **rágcsál, rágicsál, rágódik, rágalmaz.**

C. Segítsetek a vívódó bogárnak. Szerintetek melyik név illik jobban hozzá: a **lótetű** vagy a **lőtűcsök**? Ismertek még **lő-** előtagú rovar- és növényneveket?

D. A földigiliszta **Domiciusz**ból **Domivá** kurtul. Keressetek olyan szavakat, amelyekből két szótagot kiharapunk, mégis értelmesek maradnak.

Februári megfejtések: 1. lökdös, bukdácsol, bicikli, babusgat, keresgél, esdekel, neheztel, aztán, dobhat, csapzott, képzel. 2. Lehunyta szemét. Fél lábára sántít. Kitérta szárnyát. Félterdre ereszkedett előtte. Ölelő karjába zárta. Ugráljunk fél lábon. 3. A jóból is megárt a sok. Okoskodó, tudálékos, érzélgős, fontoskodó, kíváncsiskodó. **Nyertesek:** Balogh Ágnes, Marosvásárhely; a marosvásárhelyi G. Coşbuc Iskola IV. C osztálya; a berecki IV. A osztály.

Szó-móka

Én ekelek, te keregsz, ő gyeleg, mi nistrálunk, ti tkolóztok, ő(ö)k lendeznek.

.....

Össze ne téveszd:

a borztanyát a torz banyával,
a harcsa máját a Marcsa hájával,
a foltos bölényt a boltos-fölénnyel.

Az sem mindegy,
hogy egyöntetű vagy ön egy tetű,
hogy mögöttem vagy nem öttem mög.

.....

MASZAT MŰVÉSZ és a MÁJUSI FÉNY

Kinyitom az ablakom, s ömlik be rajta a fény. A fényes napsütésben virágzó fákat, éneklő madarakat, vidáman táncoló májusi cserebogarakat látok. Mintha egy gyönyörű meséskönyv lapjai kelnének életre. Fogom az ecsetem, maszatomok, s közben eszembe jut a középkori rózsablakok színes világa.

A rozetta vagy rózsablak nagy méretű, díszes, kör alakú ablak a középkori templomok homlokzatán. A hatalmas, színes ablakokon keresztül átszűrődő fény elvarázsolta a templomba lépőket.

Az íves ablakok üvege mind a mai napig őrzi titkát, sok kísérlet ellenére sem sikerült hasonlóan káprázatos színes üveget előállítani.

A középkor világa számunkra titokzatos, nagyon varázslatos és mesészerű. Káprázatos angyalokat, szenteket és sárkányokat jelenít meg.

A középkorban a festők is nagyon sok történetet, legendát festettek meg. Mivel csak kevesen tudtak abban az időben olvasni, sokszor képek segítségével ábrázoltak, meséltek el történeteket.

Tudom, hogy ti is szeretitek a mesét. Az esti mesének, mesehallgatásnak álomba ringató varázsereje van. Olvassatok, hallgassatok, és rajzoljatok ti is sok mesét.

A mese messziről jön,
a mese mégse fáradt.
Ismeri a forrást,
a felhőket s a fákat.

A mese messze elvisz,
árnyas, titkos úton.
Barlangba világít,
hánctól hidakat fon.

A mese kopogtat,
bejön hozzád, dúdol,
de csak akkor lesz kész,
amikor elalszol.

(Balázs Imre József:
A mese)

Rajzolj színes
rózsablakot vagy
illusztráld kedvenc
mesédet.

Havonta
3 díjat!

MURÁDIN
LOVÁSZ NOÉMI

Februárban az ókori Egyiptomban kalandoztunk. Könyvjutalmat érdemel **Váradi Kriszta** és **Császár Klára**, Gyulakuta (1); **Farkas Róbert**, Radnót (2) és a nagyváradi **D. Cantemir Iskola** IV. osztálya (**Privigyei Klaudia** rajza – 3).

A Párizs közelében,
a XIII. században épült
chartres-i katedrális egyik
rózsablaka

1

2

3

Levelező

Az angolok azt mondják, a puding próbája az evés. Én azt mondom, a szeretet próbája a harag. Édesanyád akkor is szeret téged, amikor megharagítod. Te vajon képes vagy erre? Szereted őt akkor is, amikor megszid, megbüntet? Tanuljunk szeretni az édesanyáktól.

Köszönjük szeretetét, szorgalmát minden kis olvasónknak, aki elküldte rejtvényeink, kérdéseink megfejtését, sőt rajzot, verset, kézimunkát, fényképet sem volt rest küldeni nekünk borítékban vagy a világhálón. **Marosi Nóra, Lázár Hanga, Kézdivásárhely; Chiorean Andreea Nicoleta, Nyárádszereda; Socaci-Mán Dávid Krisztián, Magyarosi Alex, Szélyes Nóra és Panna, Kolozsvár; Szakács Anita, Balogh Ágnes és Réka, Marosvásárhely; Bács Anna, Csíkszereda; Sándor Anett, Szászrégen; Kulcsár Réka Emese, Vajdaszentivány; Szilágyi Sándor Alfréd, Kozmai Janka, Szilágypanit; Szabó Renáta, Szamosújvár; Lőrincz Ákos, Kémer; Kovács Orsolya, Székelyudvarhely; Kovács Andrea Tímea, Monó; Ádok Fanni Noémi, Kispereg; Székely Barbara, Nyárádremete; a kézdivásárhelyi Molnár Józsiás Iskola III. B; a marosvásárhelyi L. Rebreanu Iskola IV. E, IV. F, a Dr. Bernády György Iskola IV. A, D és E,**

az Al. Ioan Cuza Iskola IV. E; a nagyváradi Szacsvey Imre Iskola II. B; a **gyergyószentmiklósi Vaskertes Iskola I., II., III., a Fogarasy Mihály Iskola II. A, III. SbS, IV. B osztálya; a bihari IV. B; a csikmadarasi IV. A; a gyulakuti IV.; a csíkszentdomokosi II.; a tordai IV.; az olthévízi III. B; a zabolai III. B; a kovásznai IV. B; a kézdiszentkereszti IV.; a nyárádszeredai IV. C; a kükküllőszéplaki II.; a lövétei II. A osztály; krasznahorváti olvasóink.**

**Kedves szülők, nevelők!
Köszönjük mindazoknak,
akik személyi jövedelemadójuk
2%-ával támogatják
a Napsugár Alapítványt.**

Ha ebben az évben is méltónak tartanak a támogatásra, kérjük, töltsék ki a mi adatainkkal a 230. számú űrlapot, és küldjék el a helyi Pénzügyi Hivatalhoz.

Az űrlap honlapunkról is letölthető:

www.napsugar.ro

Adataink: Fundația Culturală Napsugár;

Cod de identificare fiscală: 7714627;

Cont IBAN:

RO16RNCB0106026613330001

Leadási határidő: 2016. május 25.

Köszönjük bizalmukat és támogatásukat –
A Napsugár és a Szivárvány

- Nehezemre esett választani, de végül **Bogdán Dénes** rajzával kívánok szép tavaszi napokat a Napsugárnak. **Kocsánga Lili** nagyon boldog, hogy megjelent a rajza a húsvéti lapszámban. **A lujzikalagori moldvai csángó gyerekek tanító bácsija, Petres László**

- **Valter Zsuzsa** tanítónő büszkén újságolta, hogy a **zimándújfalui iskola 32 tanulója** küzdött a középdöntőbe jutásért az *Adj, király, katonát!* Ifjúsági Vetélkedő helyi szakaszán. Szurkolunk nekik, hogy eljussanak az országos döntőig.

● A szatmárnémeti Hám János Katolikus Líceum hitet, külső-belső rendezettséget, közösségi szellemet ültet diákjai lelkébe. Ez sugárik Doloczki Márta tanító néni osztályának csoportképéről is.

● Kedves Napsugarunk! El kell mesélnünk neked, mekkora élményt jelentett a barátosi és a zabolai gyermekeknek, hogy részt vehettek az ivói Erzsébet-táborban. Felejthetetlen marad a csodás táj, az otthonias fogadtatás, a szeretet. Fejér Ágota tanító néni

● Hatos Gabriella tanítónő leveléből megtudtuk, hogy másodikosai a sepsiszentgyörgyi Ady Endre Iskolában népviseletbe öltöztetett bábokat, szeméttbe szánt anyagokból kézi „számológépet” készítettek, és mindemellett szenvedélyes rejtvényfejtők is.

● Az oroszhegyi negyedikesek az idén is elsőként küldték be Napsugár-bélyeggyűjteményüket. Sajnos lassacskán elbúcsúznak tőlünk: *Kedves, mosolygós Napsugár, hintsd a magokat a kicsik lelkébe, minket, nagyokat zárd a szívedbe* – írta Bálint Piroska tanító néni.

● Tankó Zita harmadikosai a nagyváradi Szent László Líceumban lelkes Napsugár-olvasók, rejtvényfejtők, Mázat Művész inasai, beveztek Öttusa Bajnokságunkra, és természetesen Barangolnak az EU-ban is, hiszen ezt a versenyt tanító nénijük szervezi.

Elek Lilla,
Szatmárnémeti

NINCS RÁ SZÓ...

*Mi ő nekünk? Azt el nem mondhatom,
mert nincs rá szó, nincsen rá fogalom...*

Ha te is úgy érzed, akárcsak Petőfi Sándor, hogy szavakkal nem tudod elmondani, mit jelent neked édesanyád, készítsd el a legszebb ajándékot ezekről az oldalakról, és egy puszival add át neki.

A színes virágtölcséreket kartonspirálokból formálta Egri Kriszta, Szodorai Melinda tanító néni szilágy-somlyói kisdíákja.

Szilágyi-Székely Melinda magyarlapádi tanító néni egy sereg ötletet, technikát, anyagot kínált diákjainak, hogy mindenki kedvére válogathasson: az eredmény az anyukákat és szerkesztőségünket is elbűvölte.

Édesanyád annak is örvend majd, ha megtanulsz gombot varrni, de biztosan meghatódik attól is, ha ragasztgatva elkészítéd családodok gomb-képmását, akárcsak Máté Erna tanító néni balavásári másodikosai.

Hogy mégse legyen szó nélküli a köszöntőd, válassz a Napsugárból egy szép verset, írd egy őszinte mondatot, és rejtse abba a virágos kartonhengerbe, amelyet Bunău Irén, árpádi tanító néni ötlete alapján készítettél, vagy legyezőszerűen ragaszd két simogató kéz közé úgy, mint Dragomirescu Viola segesvári negyedikesei.

Antal Róbert Dániel, Mátyás Erzsébet tanítványa a szászrégeni A. Maior Iskolában facsipeszből, muffin-papírból, zseniadrótból, gyöngyszemekből alkotta az arany-ezüst pillangókat.

Vattakorong és színes karton, kacsakaringósan felragasztott cérnaszál, fércöltéssel kirajzolt kontúrok a festményen – az érdekes kézimunkaötleteket Marton Irénke nyárádszeredai negyedikeseitől lestük el.

Boldizsár Tünde tanító néni bánffyhungyadi osztálya pödört papírcsíkból ragasztott virágot, akárcsak nagykárolyi olvasónk, Gyerkés Fruzsina.

Fándly Enikő negyedikesei a nagyváradai D. Cantemir Iskolában kitűzött horgoltak, tojástartó-virágot készítettek az édesanyáknak.

Vass Brigitta, Kolozsvár

Irkafirka

Te vagy az én édesanyám,
kit szeretek és tisztetek,
mert te vezetsz a jóra,
megtanítasz a szép szóra.
Téged irigyel az egész világ,
mert te vagy a legjobb,
te vagy a legszebb,
akit a kislányod nagyon szeret.

Suflea Johanna,
Marosvásárhely

Zinner Boglárka,
Agyagfalva

Amikor bajom van, mindig
Anyához szaladok.
Amikor fáj valamim, mindig
Anyához rohanok.
Fogadjatok hát szót
Anyukátoknak,
Ha nem is év közben,
legalább Anyák Napján.
Készítetek a saját kezetekkel

ajándékot!

Higgyétek el, ez fog a legjobban
Tetszeni az anyukátoknak!

Orosz Alexandra,
Szilágysomlyó

Nagymamikám, drága!
Fényt hozol a napsugárba!
Főzöl, mosol, takarítasz,
Életembe boldog fényt adsz.
Tündérszárnyad hétmérföldes,
Szívcskémnek olyan kedves!
S nem lankadsz, ha fúj a szél,
Szereteted elkísér.
Szeretlek hát, nagyanyókám,
Anyám helyett anyám voltál.

Bagoly Andrea, Kovászna

Megszülettem, boldog voltál,
Dédelgettél, ápoltál,
Szeretted, édesanyám.
Szívedben ott voltam,
Én meg a tesókám.
Szeretünk, szeretünk,
Te csak a jót akarod nekünk,
Sokat rosszkodtunk,
De meg is bántuk.
Egy verést megérdemeltünk.
Ti annyit törekedtek,
Hogy jó emberek lehessünk.

**Nichita-Sulyok Viktória és
Antony,** Szatmárnémeti

Anyák napja van ma,
örülnek az anyukák.
A család együtt van már,
együtt dalol,
mint egy kismadár.
A gyerekek köszöntik már
édes, drága anyukát.
Legyen boldog
anyák napján
s egy egész életen át.

Zsók Gabriella,
Csíkdánfalva

Édesanyát boldogítva
megyünk be a nappaliba.
Viszünk neki csokit, sütit,
boldogságot ezret neki.

Ferenczi Katalin,
Gyergyószentmiklós

Nagy Nikoletta, Szabadka

Tatához

Segítesz, ápolgatsz,
nevelgatsz engem.
Mint a gondos anya,
úgy szeretgatsz engem.

Orbán Kármén, Nagyvárad

Te vagy az ég és a csillag,
Te vagy a hold és a szép nap,
Te vagy, ki éjjel s nappal megnyugtat,
Te vagy, ki nekem mindent megad.

Győri Vivien Fruzsina,
Nagyvárad

Incze Réka Delinke, Magyaró

Dósa Blanka,
Makfalva

Harkó András,
Nyárádkarácson

Májusi szél suhant át a kerten,
Véle küldöm üzenetemet nektek.
Legyen örömteli minden napotok,
Akár az égen ragyogó csillagok.

Vass Hunor,
Székelyudvarhely

Fejér Tímea,
Csíkszentgyörgy

**Ambrus Katalin tanító néni tavalyi
negyedikesei küldték a gyergyó-
szentmiklósi Fogarasy Mihály Iskolából:**

Anyukám, ha rám mosolyog,
akkor a nap is felragyog.
Teljes szívemből szeretlek,
örülök, hogy a tiéd lehetek.

Saitoc-Szász Bernadett

Hogyha sírok, te vigasztalsz,
s megnyugtatsz, ha bármi bánt.
Veled fekszek, veled kelek,
te vagy az én a anyukám!

Pongrácz Ádám

Szereteted sokat ér
Nekem az életben,
A legjobb te vagy
Az én életemben.

Benedek Eszter

Nagyon szeretlek téged,
és szeretni is foglak,
még a gondolataimban is
téged mondlak.

Mihók Alexandra

Nevetni veled nagyon szeretek,
Jó kedvvel írtam ezt a verset.
Megpróbálok jobbnak lenni,
Téged örökké szeretni.

Csata Sebestyén

Anyukám figyel reám,
S ha gondom lenne talán,
Megbeszéljük simán.
Mint ha Isten karján állnék,
Mikor veled vagyok,
Biztonságban vagyok.

Blénesi Tamás

Az én édesanyám
Legjobb a világon,
Mindig megvigasztal,
Bármi is megbántson.

Lukács Emőke

Édesanyám nagyon szeret,
ha rám néz, a nap is nevet.
Édesanyám szíve jó,
ő vigasztal, ha elfog a bú.

Stefánkovits Norbert

Anyák napja alkalmából
Ajándékom különleges.
Szót fogadok mindörökké,
Mert én annyira szeretlek.

Tódor Médi Adél

Nagyon szeretlek téged,
mint senki mást a világon,
ha veled lehetnék örökre,
az volna az igazi álom.

Kelemen Ottilia

Ha sírok, ha nevetek,
megvigasztal engemet,
babusgat és szeretget,
ő, aki megneveltet.

Burján Anita

Ha iskolában vagyok,
Mindig hiányzol,
Mindent megengedsz,
S én meghálálom ezt.

Vajda Eunika

Üivărășan Viktória,
Szatmárnémeti

**Címlap:
BAK SÁRA**

NAPSUGÁR, gyermekirodalmi lap. Kiadja a NAPSUGÁR Kft.
Főszerkesztő: ZSIGMOND EMESE. Képszerkesztő: MÜLLER KATI. Lapterv: Könczey Elemér.
Honlapszerkesztő: Komáromy László. Műszaki szerkesztő: Várdai Éva.
Megrendelhető a szerkesztőség címén: 400462 Cluj, Bld. C. Brâncuși nr. 202. ap. 101.
E-mail: naps.sziv@napsugar.ro; www.napsugar.ro. Telefon/fax: 0264/418001.
A lapok árát a következő bankszámlára várjuk: Cont IBAN RO45RNCB0106026602080001
B.C.R., SÚC. JUĐ. CLÚJ S.C. NAPSUGÁR – EDITURA SRL. CUI: 210622
Készült a kolozsvári TipoOffset Kft. nyomdájában. ISSN 1221-7751

KÖSZABÓSZAZA ÜZENETEI

**Sportolj,
és küldj fényképet
magadról!**

Pándi Levente a szatmárnémeti Református Gimnázium tanulója. Három éve karatézik. Nemrégiben vett részt első igazi versenyén, amelyen csapatban elsők lettek.

**Olvass,
és küldj rajzot róla!**

Vereş Minola Alesia dési olvasónk a Mókus-Napsiból olvasta el a Huncutka című mesét.

**Kézimunkázz,
és küldj képet
róla!**

Balázs Enikő tanító néni kápolnásfalvi osztályában készült ez a „csupaszív” anyák napi ajándék. Érdekessége, hogy nem tüvel varrták, hanem a lapszéli bevágásokba akasztgatták a cérnát, persze nem vaktában, hanem szép „szerével”.

**Ők is
ikrek!**

Ez az ikrek Napsugara. Szfárlí Zsanett Bernadett és Szfárlí Johanna Beatrix nem Romulusztól vagy Káintól, hanem Hunortól és Magortól tanult egymást segítő, igaz testvéri szeretetet. Harmadikos gyulakuti olvasóink a Szivárvány Néptáncsoportban táncolnak.

E lapszám
támogatói:

nka
Nemzeti Kulturális Alap

BETHLEN GÁBOR
Alap

RMDSZ

COMMUNITAS
ALAPÍTVÁNY

Ára 4 lej, 400 Ft